

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2023./2024.

GEO.59.HR.R.K1.44

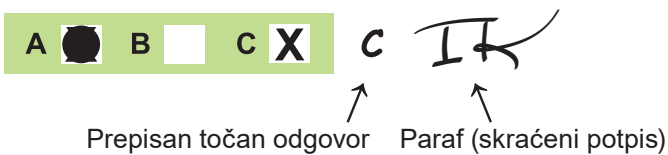

57322

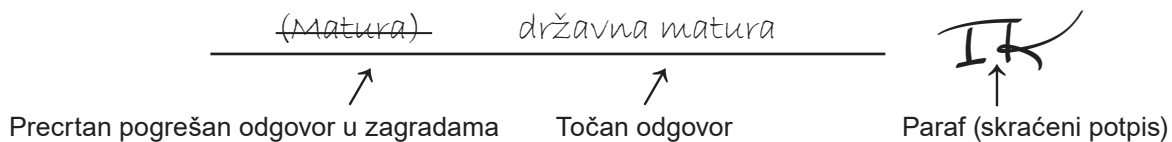
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

GEOGRAFIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0
Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

G
E
O

List za odgovore

D-S059

- 1. A B C D
- 2. A B C D
- 3. A B C D
- 4. A B C D
- 5. A B C D
- 6. A B C D
- 7. A B C D
- 8. A B C D
- 9. A B C D
- 10. A B C D
- 11. A B C D
- 12. A B C D
- 13. A B C D
- 14. A B C D
- 15. A B C D
- 16. A B C D
- 17. A B C D
- 18. A B C D
- 19. A B C D
- 20. A B C D
- 21. A B C D

Šifra ocjenjivača: _____

GEO.59.HR.R.L1.02

57323

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

GEO

22.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
23.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
24.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
25.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
26.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
27.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
28.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
29.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
30.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
31.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
32.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
33.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
34.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
35.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
36.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
37.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
38.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	NO	☐				
39.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
40.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
41.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
42.	Popunjavanje ocjenjivača	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li zalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 42 stranice, od toga 3 prazne.

Geografija

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Između kojih se dviju svjetskih velesila stvaraju napetosti zbog pitanja suverenosti otoka označenoga znakom X?

- A. Indije i Kine
- B. Japana i Kine
- C. Ruske Federacije i Kine
- D. Sjedinjenih Američkih Država i Kine

(1 bod)

2. Koja od navedenih mjera Nacionalne populacijske politike Republike Hrvatske pripada redistributivnim mjerama?

- A. poklon bon za nabavu školskoga pribora
- B. jednokratna potpora za opremu novorođenčadi
- C. uklanjanje diskriminacijskih uvjeta pri zapošljavanju mladih žena
- D. rješavanje stambenoga pitanja obiteljima koje bi se preselile iz Rijeke u Gospić

(1 bod)

3. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Prvo i najkraće razdoblje ere dinosaura počinje prije 251 milijun godina, a završava prije 200 milijuna godina. U moru se među ribama, koraljima i školjkašima razvijaju morski gmazovi. Najveći dio Zemlje nalik je velikoj pustinji bez vegetacije; uz rijeke i močvare, zahvaljujući vlažnosti bujaju šume paprati, četinjače, preslice i stabla nalik palmama. Tu je raj krokodila i guštera, primitivnih kornjača i kukaca. Pojavljuju se prvi dinosauri, golemi biljojedi.

Koji je naziv geološkoga razdoblja opisanoga u priloženome tekstu?

- A. kreda
- B. trijas
- C. silur
- D. kambrij

(1 bod)

Geografija

4. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena fotografija stijene nastale transformacijom već postojećega tipa stijene?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

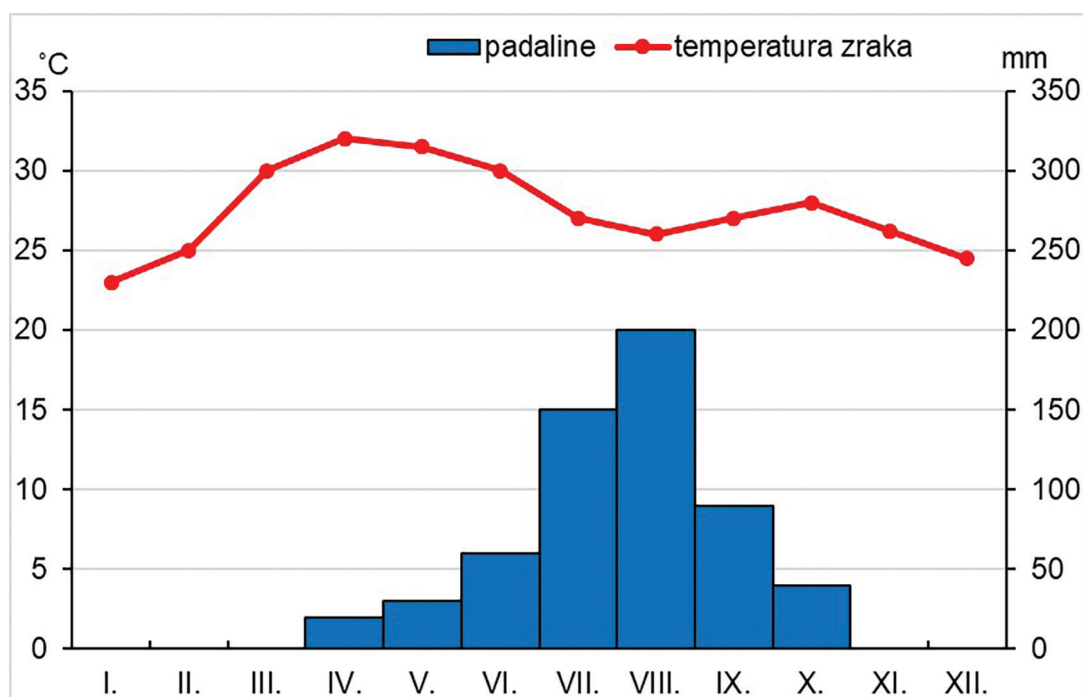
(1 bod)

5. Koji je od navedenih prirodnih uvjeta u dijelovima svjetskoga mora najvažniji za rast koraljnih grebena?

- A. hladna uzlazna strujanja
- B. promjena kiselosti
- C. topla uzlazna strujanja
- D. velika dubina

(1 bod)

6. Pozorno promotrite priloženi klimatski dijagram.

Koji klimatski čimbenik najviše utječe na godišnji hod temperature zraka u meteorološkoj postaji za koju je izrađen priloženi dijagram?

- A. geografska širina
- B. morske struje
- C. nadmorska visina
- D. raspored kopna i mora

(1 bod)

Geografija

7. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

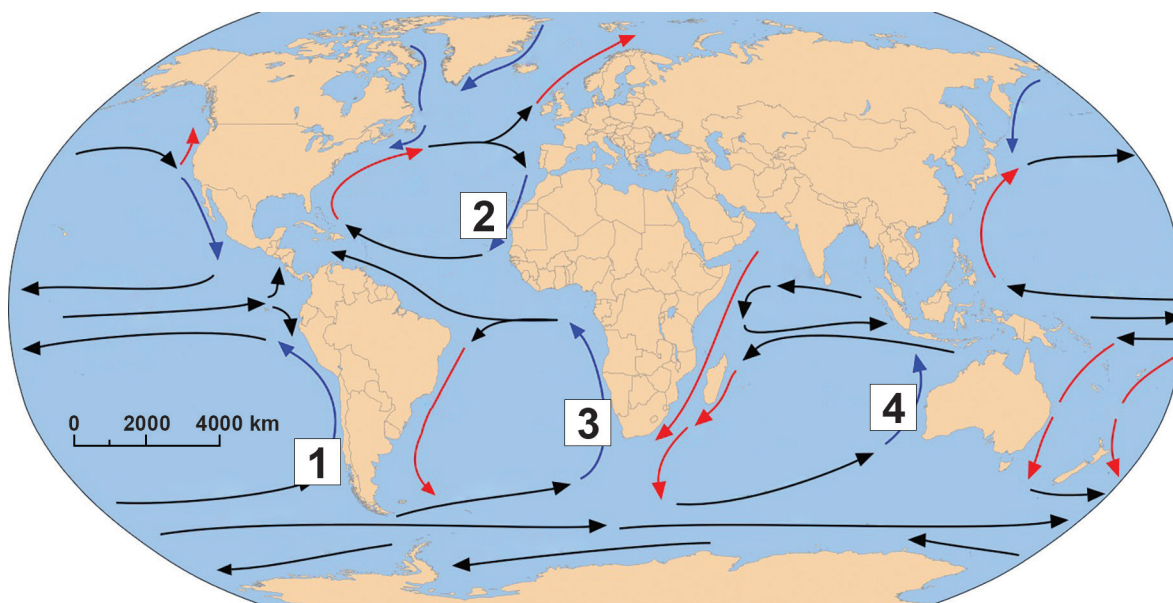
Države koje su potpisale UN-ovu Konvenciju o klimatskim promjenama sastaju se svake godine od 1992. godine. Zajedno djeluju na pitanjima stabilizacije stakleničkih plinova, kao i dekarbonizacije i klimatske prilagodbe.

Koja je pokrata te grupacije država?

- A. COP
- B. MMF
- C. WTO
- D. WWO

(1 bod)

8. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

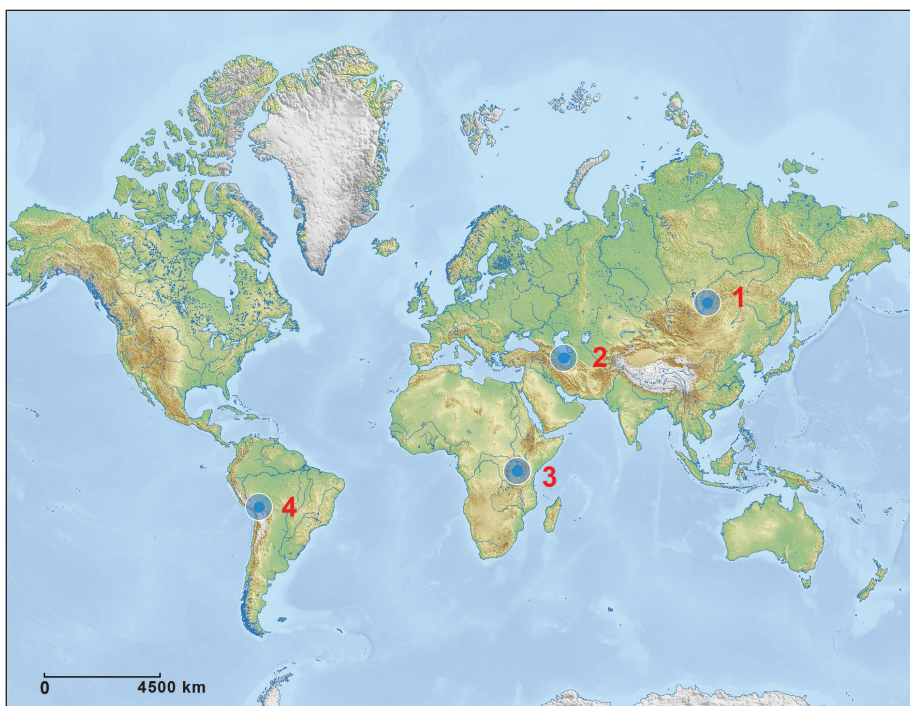

Kojim je brojem označena morska struja koja je utjecala na nastanak pustinje Atacame?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

9. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

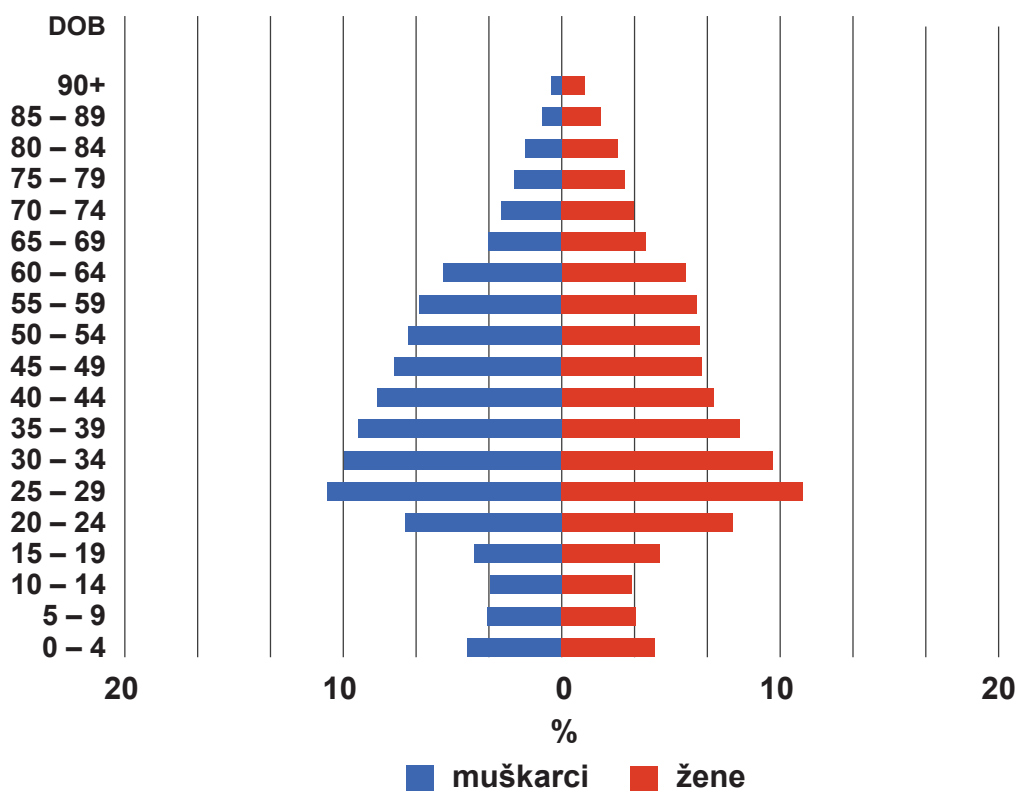
Kojim je brojem označeno jezero iz kojega izvire rijeka Angara?

- A. broj 1
- B. broj 2
- C. broj 3
- D. broj 4

(1 bod)

Geografija

10. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Dobno-spolna struktura stanovništva pripada gradu koji je sinonim znanosti, financija i velikoga broja visokoobrazovanih mladih ljudi koji rade u najstarijemu tehnopolisu na svijetu.

Na koji se od navedenih gradova odnose priloženi dijagram i opis?

- A. na Boston
- B. na Pariz
- C. na San Francisco
- D. na Toronto

(1 bod)

11. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Dob (god.)	Bolesti cirkulacijskoga sustava	Zloćudne novotvorine	COVID-19	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	Ostalo
0 – 64	21	33	13	4	29
65 i više	40	19	14	8	19

Priložena tablica prikazuje udjele (u %) umrlih u Republici Hrvatskoj u 2021. godini prema dobnim skupinama i skupinama bolesti. U kojoj je skupini bolesti najveća relativna razlika među prikazanim dobnim skupinama?

- A. bolesti cirkulacijskoga sustava
- B. zloćudne novotvorine
- C. COVID-19
- D. endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma

(1 bod)

12. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Zgrada na priloženim fotografijama u 18. stoljeću bila je tvornica šećera izvan grada. Danas je dio centra grada i u njoj se, u funkcionalnoj zoni pretežito poslovne namjene, nalazi Muzej grada Rijeke. Koju je funkciju taj prostor imao u 18. stoljeću?

- A. proizvodnu
- B. prometnu
- C. stambenu
- D. upravnu

(1 bod)

Geografija

13. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Grad	1991.	2001.
Sisak	14 320	5 179
Petrinja	3 350	1 371
Kutina	6 037	3 384
Novska	2 539	1 021

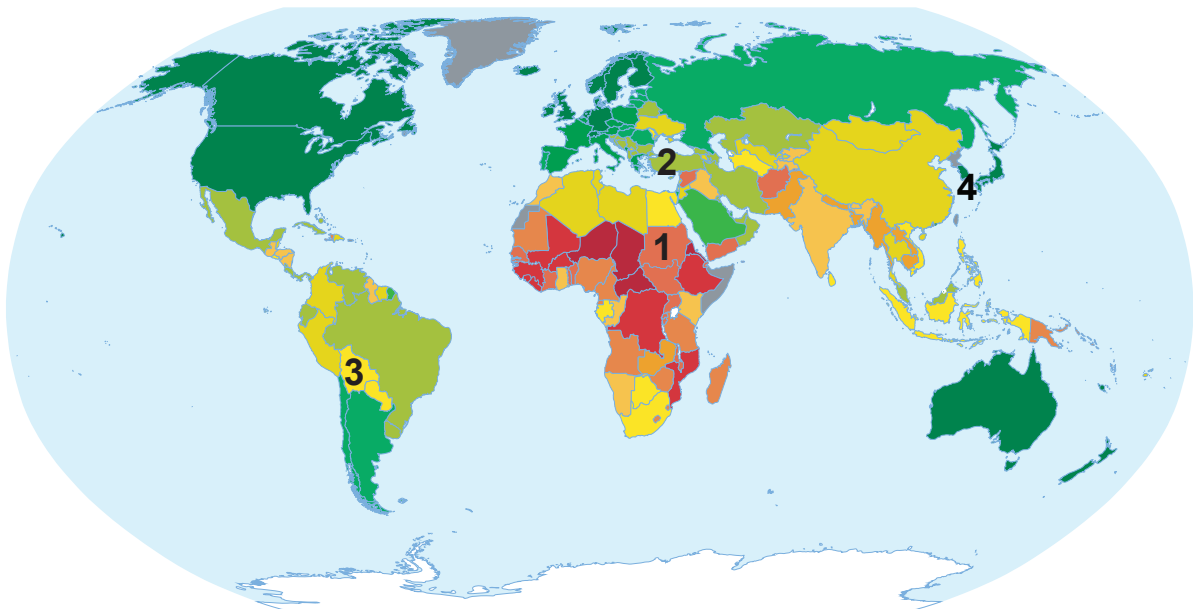
Priložena tablica prikazuje broj zaposlenih u jednoj gospodarskoj djelatnosti u Sisačko-moslavačkoj županiji 1991. i 2001. godine.

Na koju se od navedenih gospodarskih djelatnosti odnose podatci u tablici?

- A. na industriju
- B. na poljoprivredu
- C. na riječni promet
- D. na trgovinu

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

0 2000 4000 6000 km

vrlo visoki indeks
društvenoga
razvoja
0,800

visoki indeks
društvenoga
razvoja
0,700

srednji indeks
društvenoga
razvoja
0,550

niski indeks
društvenoga
razvoja
< 0,550

nema
podataka

Na priloženoj geografskoj karti prikazan je indeks društvenoga razvoja za 2017. godinu. Kojim je brojem označena država koja je imala najkraće očekivano trajanje života?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

15. Pozorno promotrite priloženi zračni snimak.

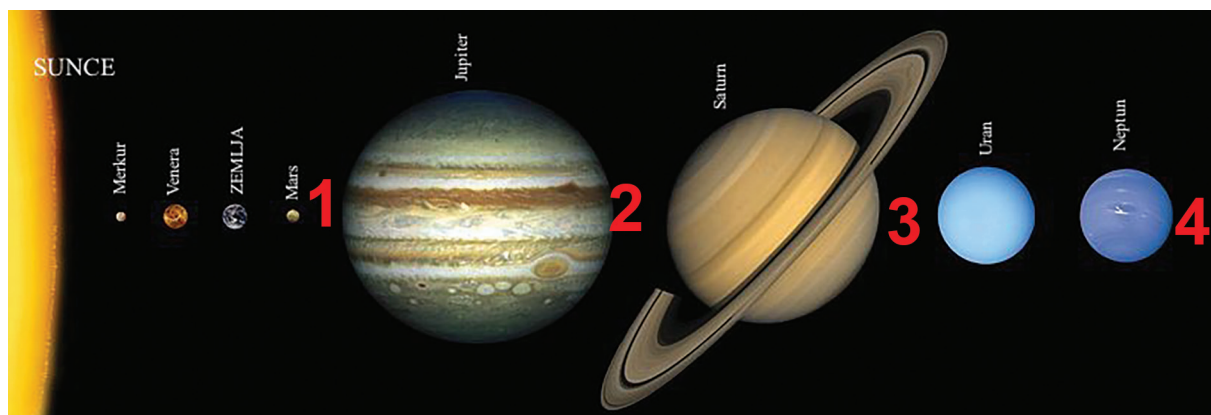
Na priloženome zračnom snimku prikazan je dio gradske četvrti Novi Zagreb – zapad oko Arena centra.

Koja je od navedenih promjena nastala u toj gradskoj četvrti pod utjecajem potrošačkih praksi u suvremeno doba?

- A. izmještanje stambene funkcije
- B. jačanje trgovačke funkcije
- C. povećanje zelenih površina
- D. smanjenje gustoće izgrađenosti

(1 bod)

16. Pozorno promotrite grafički prilog.

Na grafičkome prilogu prikazani su planeti Sunčeva sustava (mjerilo nije očuvano za udaljenosti). Kojim je brojem označen pojas u kojemu se nalazi Ceres?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Najmlađi geološki spomenik prirode nalazi se u blizini Lepoglave. To je fosilni vulkan nastao prije 22 milijuna godina. To je i prvo otkriveno nalazište ahata u Hrvatskoj. Poznavali su ga i stanovnici s područja Vindije u prapovijesti.

Koje je ime toga lokaliteta?

- A. Brusnik
- B. Fantazija
- C. Gaveznica
- D. Rupnica

(1 bod)

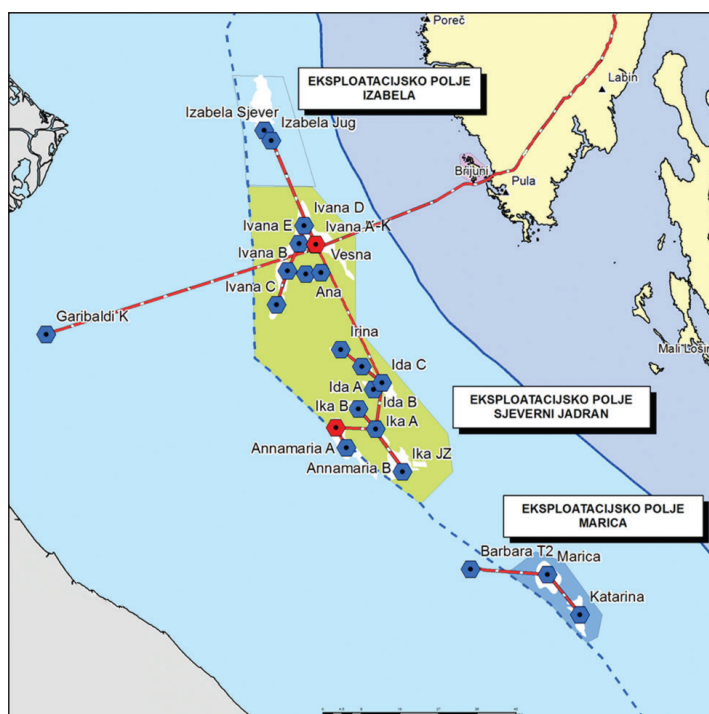
Geografija

18. U koju kategoriju zaštite prirode ubrajamo Varaždinsko groblje?

- A. u park-šumu
- B. u spomenik parkovne arhitekture
- C. u spomenik prirode
- D. u značajni krajolik

(1 bod)

19. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Na priloženoj geografskoj karti prikazane su lokacije eksploatacijskih polja u sjevernome dijelu Jadranskoga mora.

Koji se izvor energije iskorištava na tim lokacijama?

- A. nafta
- B. zemni plin
- C. energija plime i oseke
- D. energija morskih valova

(1 bod)

20. Crvenica je klimazonalno tlo rašireno u Hrvatskome primorju.

Koji je naziv stijene od čijih netopljivih ostataka nastaje navedeno tlo?

- A. lapor
- B. mramor
- C. škriljavac
- D. vapnenac

(1 bod)

21. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Snažna eksplozija dogodila se u prosincu 1984. godine u indijskome gradu Bhopalu u postrojenju Union Carbide. Odmah je smrtno stradalo 3000 ljudi, a kasnije ih je umrlo još 20 000. Otrovni plinovi koji su se proširili nakon eksplozije utjecali su na živote još stotine tisuća ljudi koji su razvili razne zdravstvene probleme, a djeca iz druge i treće generacije izloženih rađaju se sa stravičnim posljedicama.

Kojemu tipu havarije pripada opisana nesreća?

- A. energetske havarije
- B. industrijske havarije
- C. nuklearne havarije
- D. prometne havarije

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Marija je iz Splita, ima 26 godina i nedavno je završila Medicinski fakultet u Zagrebu. Razmišlja bi li se vratila roditeljima u Split, ostala u Zagrebu ili možda potražila posao u nekoj europskoj državi. Trenutačno radi u Hitnoj pomoći na drugome dijelu grada i svaki dan gubi dosta vremena na putovanje. Nije zadovoljna ni uvjetima rada ni plaćom. Nakon razgovora s roditeljima i prijateljima odlučila je prihvatiti ponuđeno joj radno mjesto u Irskoj. Potpisala je ugovor na pet godina i dobila željenu specijalizaciju i plaću s kojom može iznajmiti stan i ugodno živjeti.

Objasnite jednom rečenicom moguću posljedicu opisanih migracija na promjene struktura stanovništva Hrvatske.

(1 bod)

23. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

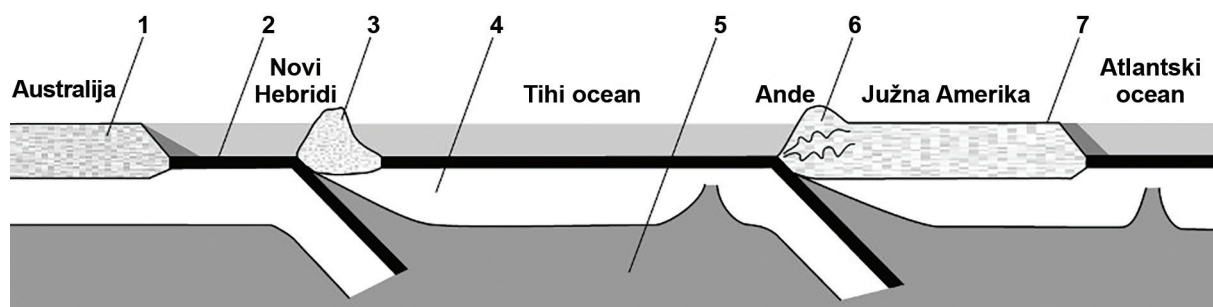

Navedite naziv egzogenoga procesa kojim je nastao reljefni oblik prikazan na priloženoj fotografiji i objasnite proces nastanka prikazanoga reljefnog oblika.

(1 bod)

Geografija

24. Pozorno promotrite priloženi crtež.

Objasnite jednom rečenicom zašto kontinentske rubove označene brojem 1 i 7 ubrajamo u pasivne.

(1 bod)

25. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Meteorološka postaja	Odstupanje (°C)
Križevci	2,1
Gradište (Županja)	2,0
Senj	1,9
Slavonski Brod	1,8
Osijek	1,7
Dubrovnik	1,6
Daruvar	1,5
Pazin	1,4
Makarska	1,1
Komiža	1,0

Priložena tablica prikazuje odstupanje srednje temperature zraka u 2022. godini u odnosu na normalu od 1981. do 2010. godine u odabranim meteorološkim postajama.

U kojoj je županiji meteorološka postaja sa zabilježenim najvećim odstupanjem srednje temperature zraka u 2022. godini u odnosu na normalu od 1981. do 2010. godine, a u kojoj meteorološka postaja sa zabilježenim najmanjim odstupanjem?

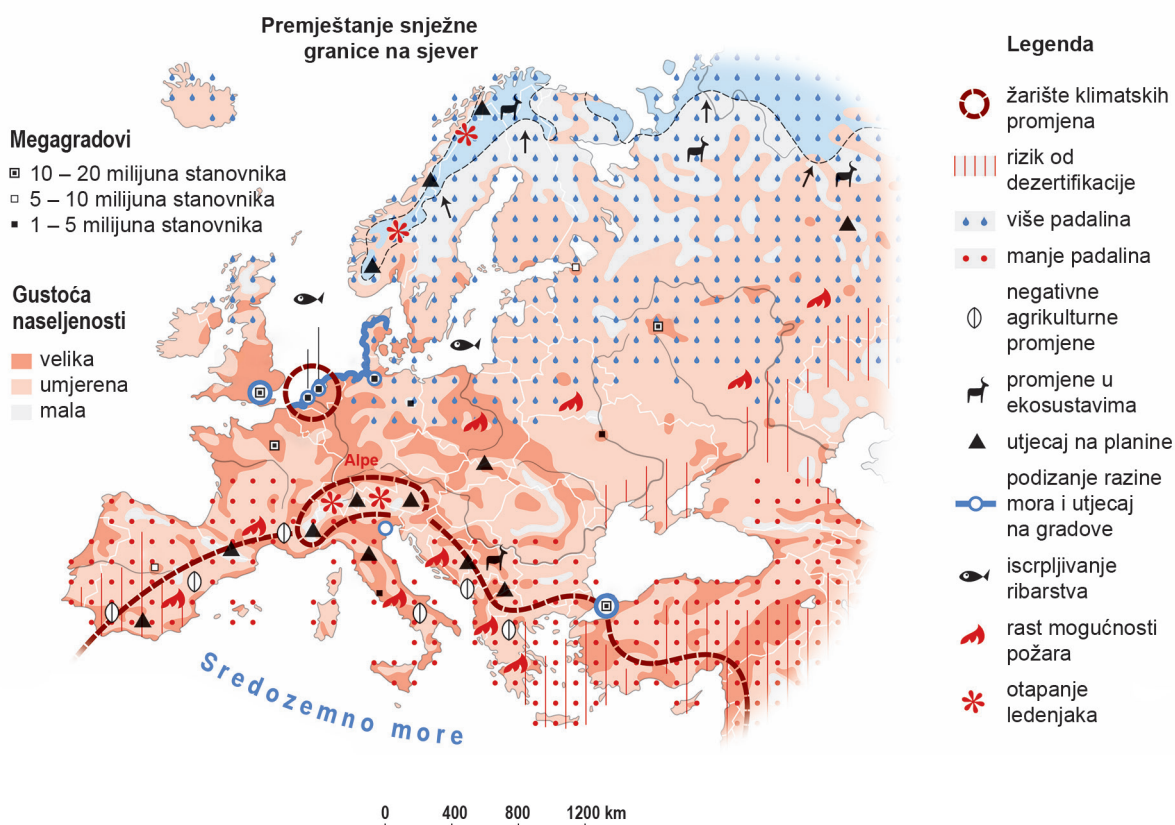
Najveće odstupanje: _____

Najmanje odstupanje: _____

(1 bod)

Geografija

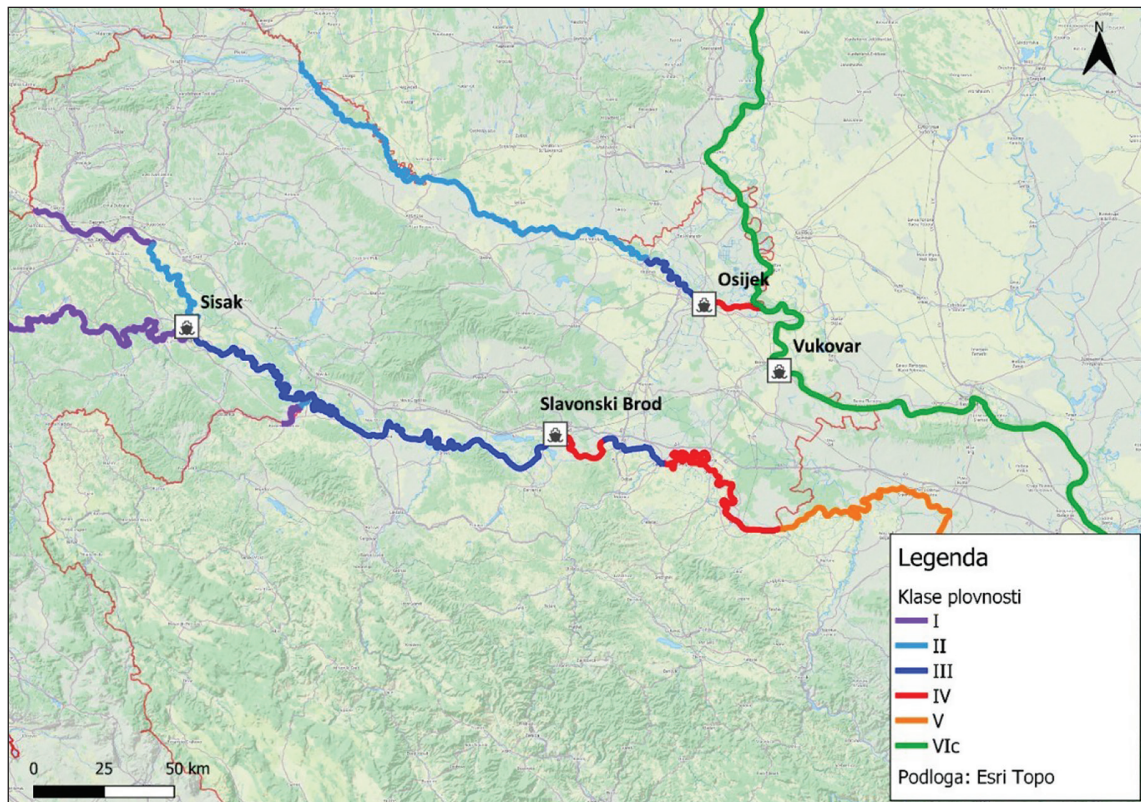
26. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koja su dva uzroka negativnih promjena u poljoprivredi Južne Europe uslijed globalnoga zatopljenja? Objasnite jednom rečenicom.

(1 bod)

27. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koja rijeka na priloženoj geografskoj karti označena klasom plovnosti ima najpovoljnije uvjete za razvoj riječnoga turizma na kruzerima?

(1 bod)

Geografija

28. Pozorno promotrite priloženu tablicu i geografsku kartu.

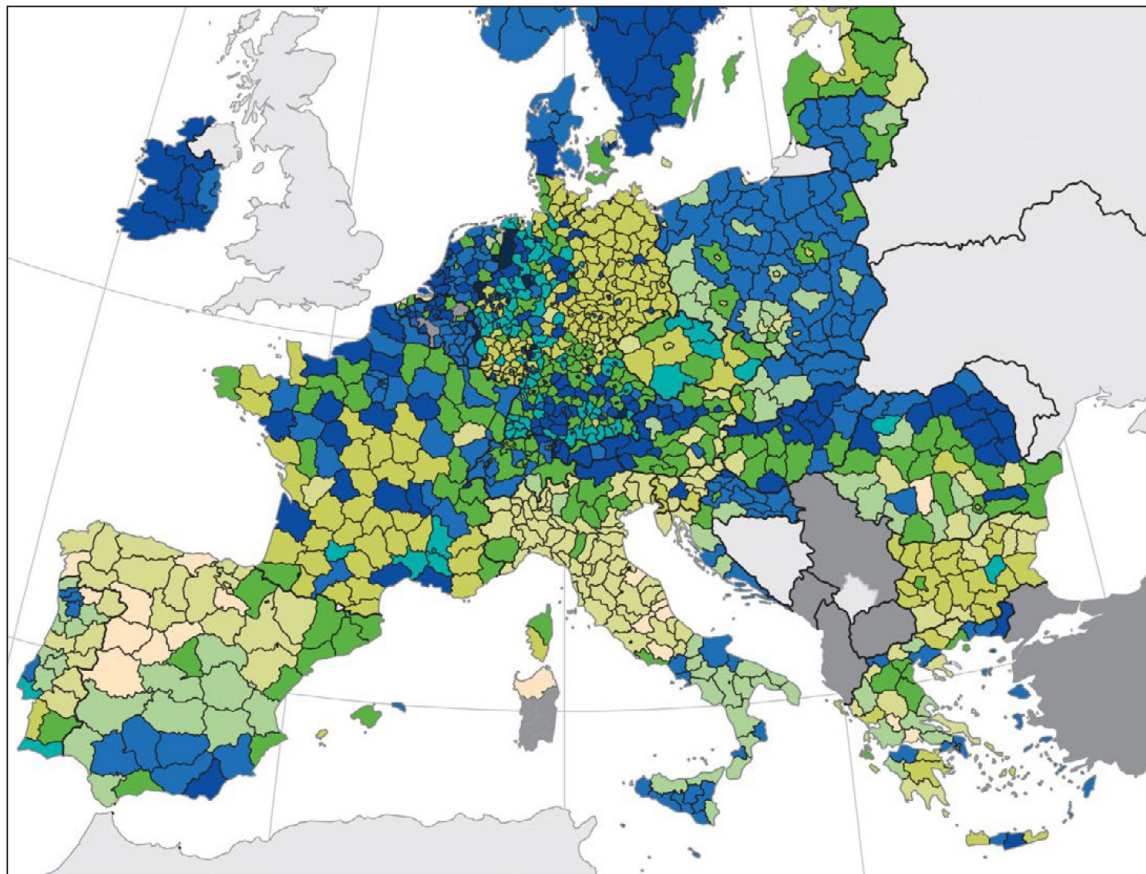
Vodotok	Teh. iskoristivo (TWh/god.)	Iskorišteno (TWh/god.)	Iskorišteno (%)
Drava	2,60	1,23	47,30
Kupa	2,00	0,24	12,00
Lika i Gacka	1,40	1,00	71,40
Zrmanja	0,10	0,00	0,00
Cetina	3,70	2,75	74,30
Trebišnjica	0,50	0,50	100,00

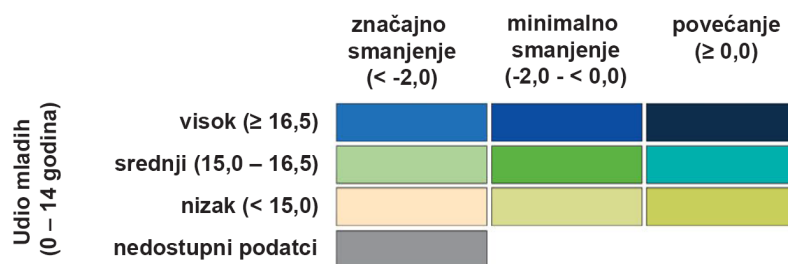
Koji je naziv protočnoga režima karakterističnoga za hrvatsku rijeku s najvećim hidroenergetskim potencijalom?

(1 bod)

29. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

0 200 400 600 800 km

Na priloženoj geografskoj karti prikazana je predviđena promjena udjela mladih (0 – 14 godina) u ukupnome stanovništvu od 2021. do 2050. godine po regijama NUTS 3.

Navedite imena dviju država u čijemu se pograničju očekuje najveći porast udjela mladoga stanovništva.

(1 bod)

Geografija

30. Pozorno promotrite priloženu tablicu i formulu indeksa vitaliteta.

Kontinent	Indeks vitaliteta
Azija	16,3
Afrika	92,2
Europa	1,8
Sjeverna Amerika	14,0
Južna Amerika	39,3
Australija i Oceanija	13,5

$$I_v = f \times Z_s / m \times S_s$$

I_v = indeks vitaliteta

f = opća stopa fertiliteta

Z_s = udio zreloga stanovništva

m = stopa smrtnosti

S_s = udio staroga stanovništva

U priloženoj tablici navedene su vrijednosti indeksa vitaliteta po kontinentima 2016. godine. Imenujte kontinent s najstarijim stanovništvom te objasnite jednom rečenicom razloge takvoga stanja s obzirom na formulu i podatke u tablici.

(1 bod)

31. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Imenujte pustinju označenu na priloženoj geografskoj karti brojem 1 i objasnite jednom rečenicom njezin nastanak.

(1 bod)

Geografija

32. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

Priložene fotografije prikazuju predgrađa u Rio de Janeiru i Tokiju.

Navedite infrastrukturni problem koji je zbog prekomjerne izgradnje prisutan u megagrađu na fotografiji označenoj brojem 1.

(1 bod)

33. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Država	Industrijska proizvodnja (USD u milijardama)	% nacionalnoga BDP-a	% globalne proizvodnje
Kina	2010	27	20
SAD	1867	12	18
Japan	1063	19	10
Njemačka	700	23	7
Francuska	274	11	3
Italija	264	16	3
UK	244	10	2
Kanada	148	11	1

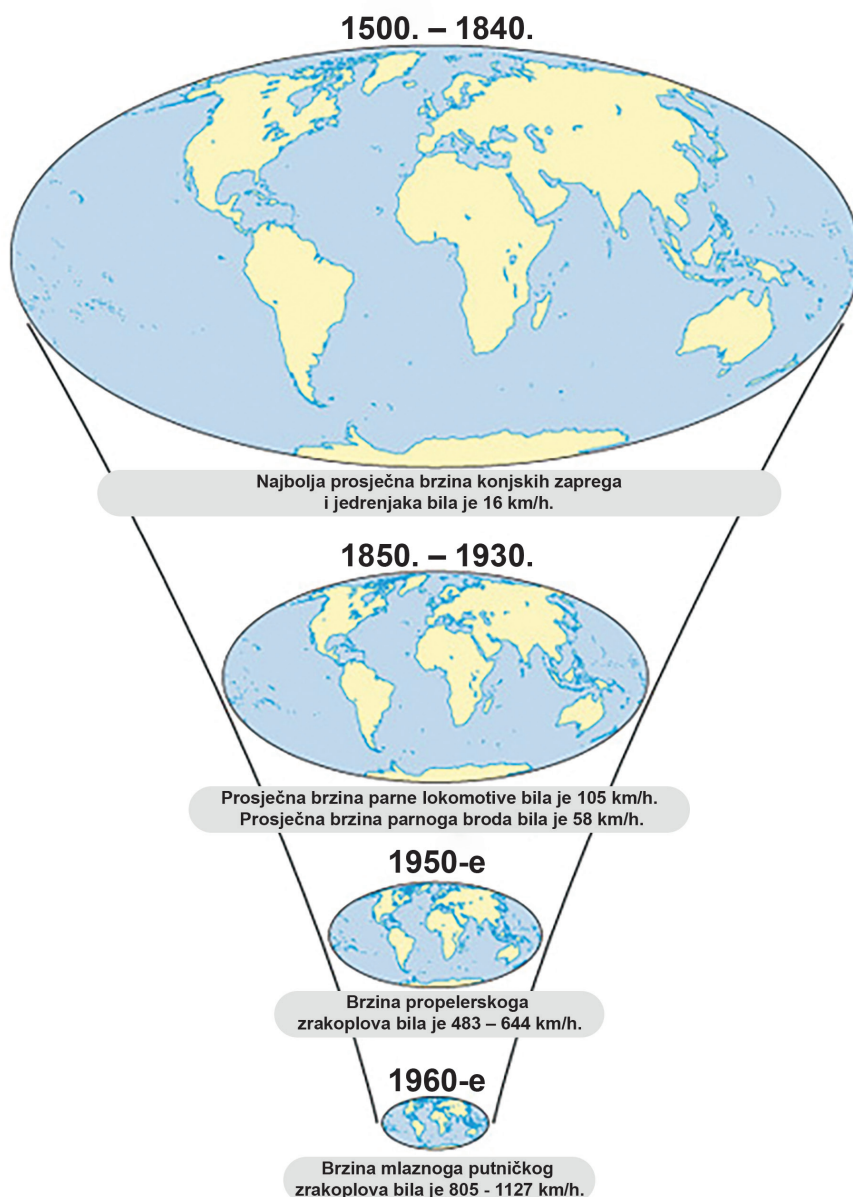
Priložena tablica prikazuje vodeće države u industrijskoj proizvodnji 2015. godine.

Kakav je odnos Kine i država članica G7 u industrijskoj proizvodnji?
Objasnite jednom rečenicom.

(1 bod)

Geografija

34. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koja je promjena obilježja prometnih sredstava najviše pridonijela „smanjivanju svijeta” (prostorno-vremenska kontrakcija) prikazanomu na prilogu?

(1 bod)

35. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

1991. godina

2021. godina

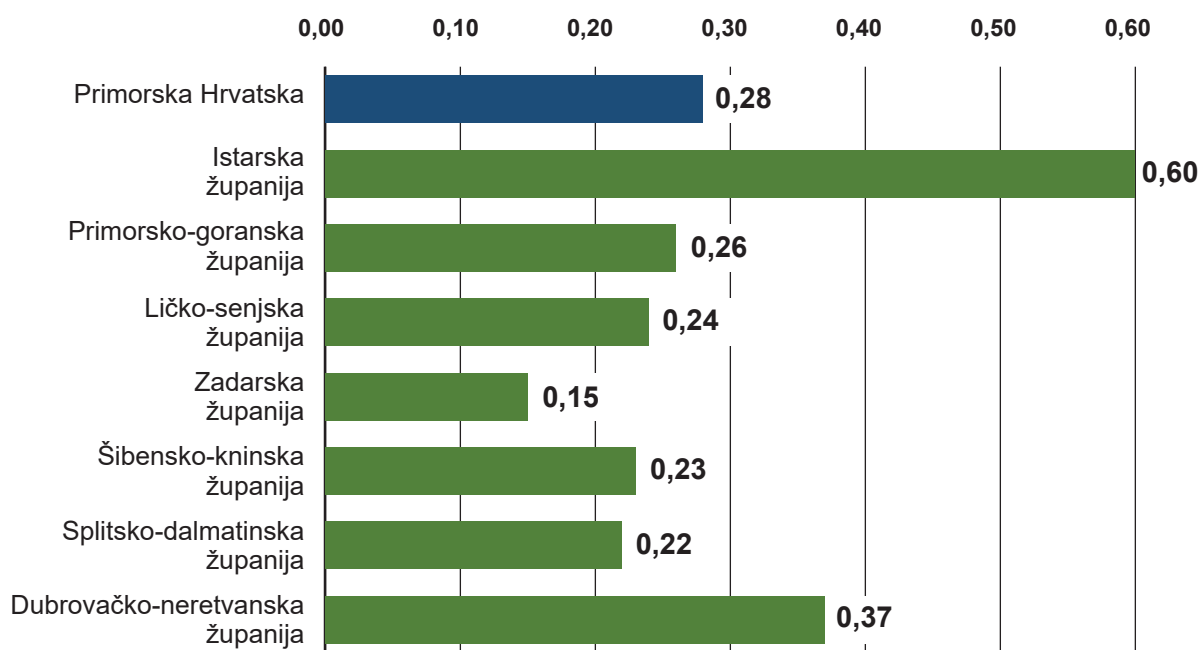

Priložena geografska karta prikazuje razvoj jedne prometne mreže u Njemačkoj. Koji je naziv prometne mreže prikazane na priloženoj geografskoj karti?

(1 bod)

Geografija

36. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

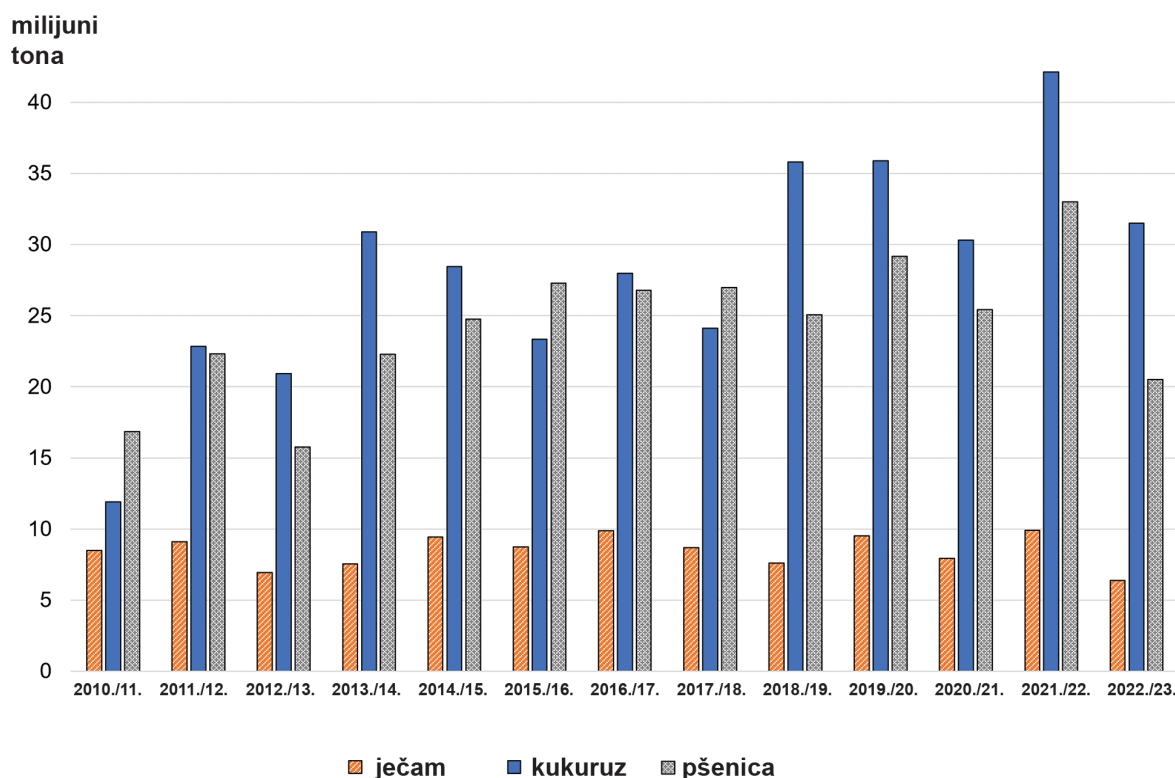

Priloženi dijagram prikazuje indeks prosječne potrošnje vode po noćenju turista u usporedbi s potrošnjom vode stalnoga stanovništva u županijama Primorske Hrvatske.

U kojoj je županiji najveći pritisak na kapacitet prirodne osnove?
Objasnite jednom rečenicom razloge takvoga stanja.

(1 bod)

37. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Priloženi dijagram prikazuje proizvodnju ječma, kukuruza i pšenice u Ukrajini od 2010. do 2023. godine.

U kojoj je ratarskoj sezoni ostvarena najveća ukupna proizvodnja pšenice i ječma i koliko je iznosila u tonama?

(1 bod)

38. Globalni indeks gladi u Nigeriji 2019. godine iznosio je 27,90, a u Kini 6,50. Objasnite jednom rečenicom mjeru koju bi Nigerija trebala primijeniti kako bi smanjila indeks gladi na razinu Kine.

(1 bod)

Geografija

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

39. Objasnite utjecaj turizma na investicije, primjenu informacijske tehnologije i okoliš u uvjetima globalizacije.

(3 boda)

40. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Požari mijenjaju površinu zemljišta, vegetacijski pokrov, albedo i evapotranspiraciju. Svi ovi elementi utječu na atmosferu. Stanje okoliša prije požara ključan je faktor u sposobnosti ekosustava za obnovu, pri čemu se travnjaci i pašnjaci brže obnavljaju od šuma. Zbog deforestacije uzrokovane požarima dugoročno se smanjuje površinska biomasa. Plinovi i lebdeće čestice emitirani tijekom požara povećavaju razinu stakleničkih plinova.

Objasnite na trima primjerima negativne posljedice požara na promjene klime.

(3 boda)

Geografija

41. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Imenujte kulturno-genetske tipove gradova kojima pripadaju prikazani primjeri gradova s obzirom na prostornu strukturu te na dvama primjerima objasnite razlike u njihovoj socioekonomskoj strukturi.

Geografija

Lined area for writing answers.

(3 boda)

Geografija

42. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Objasnite negativne učinke na okoliš za svaku djelatnost prikazanu na priloženim fotografijama.

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica

RJEŠENJA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ
GEOGRAFIJE
U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024. – 2. rok

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	D
2.	D
3.	B
4.	B
5.	A
6.	A
7.	A
8.	A
9.	A
10.	C
11.	D
12.	A
13.	A
14.	A
15.	B
16.	A
17.	C
18.	B
19.	B
20.	D
21.	B
22.	Posljedica opisanih migracija je promjena (pogoršanje) dobne (biološke), obrazovne i gospodarske strukture stanovništva (nedostatak radne snage u određenim zanimanjima).
23.	Naziv egzogenoga procesa je abrazija, a reljefni oblik nastao je procesom udaranja valova o stijenu (mlatom valova).
24.	Na kontinentskim rubovima označenima brojevima 1 i 7 nema dubokomorskih jaraka pa ih ubrajamo u pasivne kontinentske rubove.
25.	Koprivničko-križevačka županija Splitsko-dalmatinska županija
26.	<i>S jednim bodom boduje se odgovor koji sadrži bilo koja dva od navedenih opisa: manje padalina, rizik od dezertifikacije, rast mogućnosti požara.</i>
27.	Dunav
28.	sredozemni kišno-snežni (režim)
29.	Njemačka i Nizozemska (Nizozemska i Njemačka)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
30.	Europa, jer što je veći udio staroga stanovništva, to će indeks vitaliteta biti manji s obzirom na to da se isti računa kao omjer umnoška stope fertiliteta i udjela zreloga stanovništva te umnoška stope smrtnosti i udjela staroga stanovništva, odnosno što je veći rezultat umnoška u nazivniku, a manji rezultat umnoška u brojniku, indeks vitaliteta bit će manji.
31.	Pustinja Gobi nastala je zbog planinske barijere Himalaja koja sprečava prodor vlažnih vjetrova dublje u unutrašnjost.
32.	<i>Bilo koji od navedenih infrastrukturnih problema:</i> opskrba vodom, nepostojanje kanalizacije, problemi s opskrbom električne energije, nedostatak prometnica, problemi s otpadom.
33.	Kina je postala vodeća industrijska država svijeta (s petinom globalne proizvodnje).
34.	povećanje (promjena) brzine prometnih sredstava
35.	željeznička mreža za vlakove velikih brzina (ICE)
36.	U Istarskoj županiji je najveći pritisak na kapacitet prirodne osnove zbog velikoga broja noćenja i turističkih dolazaka (najvećega/najvećih među prikazanim županijama).
37.	U ratarskoj sezoni 2021./2022. godine ostvarena je najveća ukupna proizvodnja pšenice i ječma te je iznosila oko 43 milijuna (tona).
38.	Nigerija bi trebala povećati poljoprivrednu proizvodnju korištenjem moderne tehnologije temeljem sredstava dobivenih kroz naftna i ostala rudna bogatstva kako bi smanjila indeks gladi.
39.	<p>Model točnoga odgovora: <i>Za svaki od navedenih utjecaja turizma (na investicije, primjenu informacijske tehnologije i okoliš) boduje se s jednim bodom objašnjenje.</i></p> <p><u>Primjeri utjecaja na investicije:</u> Globalizacija u turizmu dovodi do integracije turističkih poduzeća, turistička tržišta postaju globalna i otvorena za strane investicije, a konkurencija među turističkim destinacijama sve je veća.</p> <p><u>Primjeri utjecaja na primjenu informacijske tehnologije:</u> Suvremeni rezervacijski i distribucijski sustavi zbog informacijskih mreža pretvaraju svijet u „globalno selo“. Mogućnost kupoprodaje bez fizičkoga kontakta donosi radikalne promjene u cjelokupnoj ekonomiji pa tako i na području turizma.</p> <p><u>Primjeri utjecaja na okoliš:</u> Globalizacija u turizmu ima brojne posljedice poput uništavanja šuma, zagađenja opasnim spojevima, zagađenja teškim metalima, smanjenja resursa pitke vode, ali i revitalizacije pojedinih turističkih područja.</p>
40.	<p>Model točnoga odgovora: <i>S jednim bodom boduje se svako objašnjenje negativnih posljedica požara na promjene klime. (najviše 3 boda)</i></p>

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p><i>Primjeri:</i></p> <p>Požari uzrokuju degradaciju zemljišnoga pokrova, što utječe na porast temperature zraka i smanjenje isparavanja.</p> <p>Zbog sve manjega isparavanja dolazi i do smanjenja količina padalina.</p> <p>Smanjenje površina pod šumama zbog požara uzrokuje povećani udio aerosola i lebdećih čestica u atmosferi odnosno stakleničkih plinova.</p>
41.	<p>Model točnoga odgovora:</p> <p>Na fotografijama su prikazani primjeri za europski, angloamerički i latinoamerički kulturno-genetski tip grada. (1 bod)</p> <p><i>S jednim bodom boduje se objašnjenje razlika u njihovoj socioekonomskoj strukturi na dvama primjerima. (najviše 2 boda)</i></p> <p><u>Fotografija 1</u> prikazuje europski grad sa srednjovjekovnom jezgrom u kojoj je živjela aristokracija dok je običan puk živio u podgrađu.</p> <p><u>Fotografija 2</u> prikazuje suvremeni angloamerički grad u središtu kojega se nalazi CBD, prema periferiji smanjuje se udio nebodera i povećava udio obiteljskih domova u kojima živi bogatije stanovništvo.</p> <p><u>Fotografija 3</u> prikazuje suvremeni latinoamerički grad u kojemu bliže središtu i uz obalu živi bogatije stanovništvo, a udaljavanjem od obale povećava se udio siromašnoga stanovništva.</p>
42.	<p>Model točnoga odgovora:</p> <p><i>S jednim bodom boduje se objašnjenje negativnih učinaka na okoliš za svaku djelatnost prikazanu na priloženim fotografijama (industrija, poljoprivreda i turizam). (najviše 3 boda)</i></p> <p>Industrija utječe na zagađenje zraka povećanom emisijom stakleničkih plinova koji uzrokuju globalno zatopljenje.</p> <p>Poljoprivreda korištenjem pesticida i insekticida te strojeva mijenja strukturu i sastav tla.</p> <p>Turizam, posebno masovni, povećava količinu otpada te utječe na onečišćenje vode.</p>